

Čebelarjev greh.

C. Golar.

Nobenega čebelarja še ni bilo v peklu. Zakaj znano je, da so čebelarčki nedolžni in pridni kakor čebele, njihova družinica. Zato se je vrag zaklel, da ga mora dobiti v pest. Vzel je pot pod noge in se odpravil na Gorenjsko.

Bilo je to v noči na štirinajsto nedeljo po Binkoštih. Težka vročina je ležala v zraku in se ni genila, ker ni bilo vetra od gozdnih robov in gričev, da bi jo razpihal in razmetal. Visoko in temno je bilo nebo, kakor zalito s črnim morjem, in v njem so tonile redke zvezde ter se utrinjale v bledem svitu. Ščip ni sijal, tudi ne prvi in ne zadnji krajec.

„Kaj si dejal, kako praviš? O ti vrag ti! Tako daleč me spravljaj, to misliš, da bi storil? Ali ne veš, da sem veren kristjan, da grem vsako nedeljo k maši in vsak mesec k svetemu obhajilu! O ti vrag ti!“

„Nič, nič, ali je to greh, ali ni to dobro delo?“ je odgovoril vrag. „Saj sem ti rekel: Pojdi k obhajilu, magari tudi k spovedi! Samo hostijo vzemi — pojdi, pojdi, spovej se in vzemi hostijo. —“

Čebelarja Vrbana, ki je ležal v svojem uljnaku med panji in steno, na listju in otavi, ter imel polhovko na glavi in mrzlo pipo v ustih, je držal izkušnjavec v kleščah. Vrban je pritiskal glavo v kot in se grabil s prsti po glavi, a zunaj ulnjaka pod kapom se je iztegoval vrag.

„O ti mršnja peklenska, o ti satan! Mojo dušo bi rad, mojo ubogo dušo!“

„Ne bodi neumen, Vrban, ne bodi neumen! Tvoj prijatelj sem in dobro ti hočem. Kaj pa boš s praznimi panji? Nič medu ni v njih, nič satja. — Črni in tolsti trotje so se ti zaredili in požro vse, kar nanosijo čebele. Rose ni ob zarji in rože so suhe in prazne. Jutri zjutraj pojdi v cerkev in prinesi hostijo —“

„O križ božji, o usmiljeni Jezus, odpusti meni grehe!“

Vraga, ki je z dolgimi kremplji in bedri ter s košatim repom objemal steno ter šepetal Vrbanu v uho svoj hudobni nauk in ga zapeljeval v greh, je pri božjem imenu, ki je prišel s čebelarjevega jezika, zagnalo in vrglo pet čevljev daleč. Zviška je priletel v staro hruško, in po sencih in čelu so ga bili pobožni vzdihljaji.

„Nikar, Vrban, nikar! Ne imenuj po nemarnem božjega imena! Rajši mene pokliči, mene prekolni, da me bo majhno poščegetalo po grivi. Vrban, nehaj! Saj ti dam poln ulnjak, štirideset škafov medu, šestdeset panjev čebel, osemdeset funtov voska!“

„O usmiljeni Jezus, ti meni pomagaj! Oče naš . . . vse bridke matre, pridite mi na pomoč!“

Vrag se je skrival za grčavo, krivo drevo in ves se je tresel od bolečin, zakaj od leve in desne so padali nanj strašni udarci.

Čebelar je utihnil, in vrag se je splazil polagoma in skrivaj nazaj k ulnjaku. Po prstih je prišepal bliže, legel na tla ter pritisnil usta k špranji.

„Hostijo, hostijo, in v panj ž njo . . .“

„O Jezus Nazarenski . . .“

In vragu je priletelo kot grom za levo uho, da se je prevahal od stene in se zaril z glavo v prst. Čakal je dolgo, dolgo in se nato po vseh štirih privlekel k ulnjaku. Poiskal je priliznenih besed:

„Do vrha bodo polni tvoji panji, čist med kakor zlato in solnce se bo v snežnem satovju bleščal in se razlival in dišal. Pomisli, Vrban, koliko denarcev, srebrnikov . . . Pojdi, pojdi . . .“

„O trnjeva krona Jezusova, pridi mi na pomoč!“

In vraga je zaskolela in zbolela rogata glava, kakor da se je zadrta vanjo krona iz trnja in žebljev. Zacvilil je in se pognal — in zaletel v hruško. Umazane saje so padle iz njegovih oči in iz čela so skočile iskre. Samo noč, soparna in hudobna, je gledala vraga, kako je oprezoval okoli ulnjaka in šepal in skakal s povešenim repom. Drgnil si je rogova, zakaj zdelo se mu je, da je levi nalomljen, in božal si je pekoče uhlje ter se smilil sam sebi. Stal je na vrtu in si ni upal k špranji. Grizel si je dolge nohtove, zavite v grde kremplje, ves v dvomih, kaj naj bi storil. Šel je okoli in okoli ulnjaka ter zlezel nazadnje v prazen panj. Odkušljaval se je, hrkal, kakor da ne zna začeti, in neznansko sladak in plašan mu je bil glas:

„Vrban, ljubi Vrban, ali veš? Medico boš pil, medico, pomešano z žganjem, ki tako prijazno steče po grlu in pogreje po želodcu. Ne iz kozarcev, iz bokalov boš pil — — Samo k obhajilu moraš. — —“

„O, vseh pet ran Jezusovih, pridite mi na pomoč!“

Vrag je odskočil in butil z glavo v desko nad seboj, nato si je zalil ušesa z voskom, da ne bi slišal Vrbanovih vzdihov, grabil se je za senca in se zvijal kakor gad, ki mu stopiš na glavo. Ali

iz panja ni hotel. Peklo ga je po vsem telesu, kakor bi kdo rezal meso z njegga in ga žgal z razbeljenimi vilami. Ko je ugasnil ogenj, in so nehale bolečine, je šepetal naprej:

„Al ni prazna tvoja mošnja? Jeseni se bo v njej tiščal srebrnik pri srebrniku. Ali niso prazni tvoji panji? Še trotom ne morejo čebele sproti nanesti. Ajda ne cvete, kostanj se je že osul, in ti imaš vse prazno. Jaz pa ti ponujam zlatega, čistega medu, in dragega satja. In tvoji bokali — prazni so, in tvoje sklede — nič ni v njih. Vrban, pridi in vzemi —“

„Vseh dvanajststo udarcev, ki si jih dobil premilostni Jezus moj, naj mi pride na pomoč!“

Vrag je škripal z zobmi in tulil od togote in bolečin. Vkljub temu, da si je zalil ušesa, je čutil neusmiljeno trpljenje. Ali iz panja ni šel.

„Ne bodi neumen! Kaj je meni za te! Kralji mi bodo dali svoje gosposke duše, a ti s svojo kmečko greš lahko živ v nebesa. Poslušaj me: Bogata kakor nikoli bo tvoja letina! In nikdo ne bo nič vedel; samo ti in jaz. Vse polno, vse zlato . . .“

Vrag je nekoliko počakal, odprl je panj in pogledal čebelarja. Vrban je ležal znak ob črvivih tramovih, grabil se je za plešo in gledal v streho topih in trudnih oči. Časih je vzdihnil in usta je imel široko odprta; zato je vrag vedel, da ga pozorno posluša. In je nadaljeval:

„Zlata, srebra polna mošnja, medice in žganja polni poliči . . .“

„Zlatih in srebrnih kron, zlatih in srebrnih kron polna mošnja, medice, sklede medice,“ je počasi dejal Vrban.

„Tako, tako! Zlatih in srebrnih kron, sklede medice in vina. Ali slišiš, Vrban, vina, ki si ga včasih tako rad pil.“ Vrag se je tiho smejal.

„O, saj ga še rad,“ je vzdihnil čebelar. „In kaj hočeš za to?“

„Nič! Nič! Srebrnih kron mošnja te čaka — samo v cerkev — in zlatih kron mošnja — k obhajilu — in medice in vina in vsega — po hostijo — zlata, srebra, medu, vina, medice, zlatih kron . . .“

Vrban je težko sopal in težko mislil.

„Zlatih, srebrnih, in vina, vina . . .“

Vrag se je smejal in se igral z rožički.

„Ali vsi panji — bodo polni?“

„Vsi! Koliko jih imaš?“

„Osem v vsaki vrsti, in vrst je osem.“

„Torej štiriinšestdeset polnih panjev boš imel, in vsak bo težak stodvainsedemdeset starih funtov. Koliko bo dalo to denarja! Srebrnih kron, medice, vina, zlatih kron —“

„O križ božji —“ je vzdihnil še enkrat Vrban.

„Tih bodi,“ je dejal vrag. „In pomisli: Stodvainsedemdeset funtov!“

„Stodvainsedemdeset starih funtov! Bom pa šel — k obhajilu —“

In kakor bi ga ubil, je čebelar Vrban zaspal trdno in trdo. Bilo mu je, kakor da se pogreza v mehek in gorak pepel.

Vrag pa se je izmotal iz panja in zaplesal okoli uljnjaka. Režal se je in spakoval ter se od smeha držal za trebuh.

*

Ni še pogledalo zlato solnčno oko izza obzorja, in blesteča gaz se je komaj začela delati ob robu nebes in zemlje. Motno je bilo jutro, in kot črn dim so se valile redke megle nad slemenji. Završale so v vrtincu, padle težko na zemljo, in v tem trenutku je priskakal vrag izpod Jernačevega skednja. Vrgel se je na tla in po vseh štirih urno in oprezno stekel čez pot in mimo stare hruške k uljnjaku. Počlenil je nizko k tlom in zašepetal skozi špranjo:

„Trideset srebrnikov, štirideset škafov —“

In čebelarjev sluh je povedal srcu vragove besede, in v sanjah so se nasmehnile brezkrvne, sive ustnice.

„Trideset srebrnikov,“ je ponovil vrag in poškilil na slamnato ležišče. Suha brada čebelarjeva je drgetala, vdrta lica so šla narazen, in nerazločno je izgovarjal jezik:

„Trideset, štirideset, šestdeset . . . Haha!“

Vrag je skočil pokonci in z glavo se je zaletel in butil v črivo steno, da je uljnjak zaškripal na vseh štirih voglih, se zagugal in skoro bi se bil prevrnil.

Vrban se je zbudil z veselo mislijo in lahko mu je bilo v duši. Spomnil se je snočnjega poseta in plaho je pogledal proti durim, kakor da se boji tujih oči in ušes in ne da bi se pokrižal ali zmolil jutranjo molitvico, se je vzdignil in začel napravljati. Vzel je oprano pražnjo srajco, ki jo je prinesel snoči in obesil na tram nad seboj in vse je bilo čedno, kar je dejal nase. Nizko se je moral skloniti, ko je stopil skozi duri, in obhajal ga je mraz po udih in kosteh, in tudi v teme, kjer se je svetila čezinčez velika pleša, mu je bilo hladno. Pripognil se je in potegnil z roko po travi; bila je suha, zato se ni mogel umiti z roso. Pač pa je bil prislo-

njen k uljnaku škaf in v njem je bilo toliko vode, da je je bilo dovolj za Vrbanov obraz. Oblekel je nedeljsko suknjo, narejeno iz kosmatega, kmečkega blaga; morala je biti nekoč modrikasta, a je zdaj bila vsa ponošena, po hrbtu ogorela in na komolcih oguljena; gumbi pa so sijali še zmeraj s kovinastim leskom. Pokril se je s težkim, širokim klobukom in vprav je menil ziniti: „No, pa pojdemo z božjo pomočjo,“ ko mu je vrag, ki je slutil nekaj hudega, zašepnil izza vogla:

„Vrban, trideset srebrnikov!“

Čebelar se je stresel, pogledal k uljnaku, v katerem je vse bučalo, stisnil roke v pest in se napotil iz vasi.

Dan se je šele delal iz sivega somraka, in ljudi ni bilo na cesti razen dveh starih in gluhih ženic, ki sta upili druga drugi na uho. Ko je prišel Vrban mimo, sta zavreščali obe na enkrat:

„Bog ga daj! — Midve greva tudi k spovedi, da bo naju imel Bog rajši.“

Vrban to jutro ni rad slišal svetih besed, zato se je obrnil stran in nekaj zamrmral.

„Vidiš ga,“ je zavpila baba za njim. „Tako gleda, kakor bi prodal Boga!“

Vrban se je prestrašil, in naskočila ga je groza. Z roko se je potegnil po licih in mislil je, da je že ves črn.

„Stodvainsedemdeset funtov, ne spraviš vsega denarja v mošnjo,“ je govoril vrag. „Babi neumni! Še radi se prideta gret v pekel! Samo za vosek dobiš —“

„Za vosek? Ako ga je osemdeset funtov, in funt samo po trideset —“ je menil Vrban.

„Ne, po štirideset. Saj je bil lani po šestintrideset, ko je bila dobra letina,“ je menil vrag. Tako sta trgovala vso pot.

Križ se je zabliskal iz megle, ko pade čebelarju v srce kesanje.

„Oh, oh, kaj sem obljubil! Oh, križana nebesa!“

A vrag je bil tik za njim in ga potolažil:

„Vrban, stodvainsedemdeset starih funtov! To je trideset srebrnikov!“

Čebelar je potegnil klobuk na oči, zapel suknjo, in še bolj koščena in dolga je bila njegova postava.

„Stodvainsedemdeset! Če bo pa kaj greha, saj lahko kupim, saj bom kupil svečo in jo daroval cerkvi, svečo, deset funtov težko.“

In lažji in hitrejši mu je bil korak; veselo in prijetno mu je bilo, skoro je malo poskakoval. V grlu je začutil hladno moč in v nosu je imel duh po vinu. Šel je, šel in vrag za njim.

Prelepa je cerkev svetega Štefana. Stoji na prijaznem griču, naslanja se na zelene in temne holme in lesove, kjer šume in vrše smreke in bukve, kjer viharijo vetrovi. V sveto nebo kaže kakor mogočen prst njen visoki in vitki zvonik in govori veliko prisego. In okna se ji blešče, kakor bi gledal Bog vanjo in zarja in glorijska se raztaka pod njenim svodom.

A tisto jutro je bila mračna in tiha, v poltemi je rdeče trepetala večna luč, svetnik z veličastnim zlatim sijem se je bliskal na levici, in skoro strah je bilo čebelarja, ko se je za klopmi kradel k spovednici. Nekaj majhnih deklet se je stiskalo na ženski strani zraven oltarja ter se učilo na pamet svojih grehkov. Gledale so plašno v obraz arhangelu Mihaelu, ki je stal na satanovi glavi in mu jo jemal proč z ostrim mečem.

Vrban je pokleknil in začel izpraševati svojo vest. Lahko mu je bilo to delo, saj ni živi duši storil žalega. Nikomur ni privoščil kaj slabega, vesel je bil sosedove sreče in pomagal je, kjer je mogel. A zdaj je prišel izkušnjavec in greh.

„Ako dobro prodam, mi ne uide trideset srebrnikov — vosek po štirideset, med po šestinpetdeset, seveda voznika bo treba plačati. Oh, oh, sveta mati božja!“ je zdihnil čebelar, „kam že spet mislim! Ukradel nisem ničesar, par jabolk sem pobral na Jernačevem vrtu, malo sem zaklel včasi, kadar so mi uhajali roji, ampak če bodo res vsi panji težki stodvainsedemdeset funtov —“

Takrat se je linica odprla, in Vrban je zagledal skozi leseno mrežo kozava in zabuhla lica gospoda Jakoba, ki ga je ostro motril za trenotek in planil vanj z besedo:

„Kar povej, kar povej! Kaj boš zdaj molil! Ali si kradel? Ali si se z babami pečal? Ali si — — no, grehe naštej!“

Vrban je premišljeval, kašljal in vzdihoval.

„Na levo od mojega plota, tam, kjer gre pot — — — ima Jernač vrt, hruška maslenka mu prav dobro rodi. Pa nima človek zob, pa sem jih par pobral — — —“

„Beži, beži, molči! Kar k obhajilu pojdi. Si že opravil.“

Vrban se je oddahnil, vstal in skrušeno pokleknil k obhajilnemu kamnu. Poln je bil velike bolečine, ki mu je razjedala prsi in rovala po njih.

„Kakor Judež Iškarijot sem hotel za trideset srebrnikov — O, bodi usmiljen z ubogim grešnikom!“ Nagnil je glavo in spokorno molil.

„Kakšnih trideset srebrnikov? Sto in pa petdeset srebrnih kron dobiš.“

Vrban se prestraši in se ogleda na vse strani. Vršeč glas, znan že od snoči, mu je udaril na uho, zaslišal se je od okna, in tam je visel na zunanji strani cerkvenega zidu med pajčevinami sajast in gnusen netopir. Ostri kremplji so štrleli od njega, umazane, sive peroti so se zibale, in zlobno žareče oko je bilo vprto v Vrbana.

Povzdignil je oči k mašniku, sklenil še bolj vdano in zvesto roke k molitvi, ali jezik se je opotekal, in oči niso videle božje daritve, oči so se ustavile na zlatem plašču in svilenem, ki se je pregibal pred oltarjem.

„Zlatih kron, cekinov bo tudi nekaj padlo v mošnjo, da bi le samo pri meni bila dobra letina. Ako vsi dosti pridelajo in imajo obilo blaga, se cena ne bo vzdržala.“

„Vrban, še višja bo cena ali slišiš zvončke? Tako bodo žvenkljali cekini.“

Ministrant je pozvanjal k povzdigovanju, in ubogi čebelar je slišal in mislil, da zvene in pojo cekini. In v grlu je bila takšna suša, a mašnik je pil zlato vino iz zatega keliha. Kako je dišalo Vrbanu, kako je zvenelo in žvenkljalo!

„Tudi jaz si ga potem lahko privoščim bokal ali dva . . . Rdeči je boljši za moje grlo . . . Oh, pa to je smrten greh. Boga bom prodal . . .“

„Vrban, ha-ha! Stodvainsedemdeset starih funtov! Pomisli, koliko srebra, zlata bo to dalo . . .“ Ostro mu je siknilo na uho, in čebelar se je ozrl ves plašen, ali ni kdo slišal teh besed.

„Odpusti nam naše dolge . . . koliko si že obljubil?“

„Dve mošnji srebrnih kron,“ je završalo iz pajčevin, in čebelarjevo srce se je zasmajalo.

„In ne vodi nas v izkušnjava . . . stodvainsedemdeset . . .“

Vrban se je zamislil in zaprl oči. In že je zagledal štiriinšestdeset zvrhanih, ležkih panjev. Najbolj jasno je videl panj z lovčevo svatbo, ki je imel letos tri roje, in je bil še zmeraj med najtežjimi. Tudi panj z babjim mlinom se dobro obnaša, in Lavdonova vojska zmaguje kljub suši in vročini, ki je poparila vse cvetje. In potlej

pelje Vrban panje na prodaj, kupčija je imenitna, že pojo cekini že zveni, žvenklja zlato . . .

Vrban se smehlja in tako je zaverovan, da se komaj spomni, da to niso cekini, temveč da ministrant z zvončkom vabi k obhajilu.

„Trideset srebrnikov,“ izpregovori brez misli in takrat vidi mašniku v obličje in spomni se Judeža Iškarijota.

„Usmili se me, o Gospod, odpusti nam grehe!“ je izgovarjal jezik. Vrban je povzdignil oči, in že se je zopet tajalo njegovo srce. A vrag je to videl.

„Pokesam se vseh svojih grehov. Ti pa stoj meni na strani . . .“

„Dve mošnji srebrnih kron,“ je zašumelo Vrbanu na uho. „In zlate bodo vmes, in vino bo teklo.“ V pajčevinah je vršalo in plahutalo, in Vrban je videl, ne z očmi, z dušo je videl, kako se razpenja črna, ostra mreža, in hušknila je proti njemu, da je objela vsega temna in težka senca. Groza je bilo Urbana, a zaslišal je zopet žvenkljanje cekinov, zlat plašč se je zasvetil, zadišalo je po vinu. —

„O, Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho —“

„Kron in cekinov —“

In Vrban je sprejel hostijo iz čistih rok duhovnikovih in jo obdržal koncem jezika. Zopet je švignila senca preko njega, vsega je potopila v temo, in takrat se je Vrban sklonil nizko, nizko, glavo je stisnil h kamnu in s tresočimi rokami raztegnil usnjato mošnjo ter položil vanjo hostijo.

Vse je bilo tiho okoli njega, kakor da ni žive duše na svetu; neznan molk in groza je bila po cerkvi. Zatiskal je oči in čakal, kdaj se odpre zemlja in ga požre. Čez dolgo, dolgo časa se je začel gibati in vstajati. Bil je sam, in gledal je v tla, ko je šel mimo Boga na križu. In tedaj je rdeča kaplja kanila iz srčne rane. — —

Bežal je v strahu, da ga ne vidijo ljudje, in bal se je belega dneva. Ni si upal na cesto, zato je zavil v gozd in se skril v mračno senco, zatekel se je med skale in robove. A miru ni našel in pekla ga je vest. Smreke in bori so ježno vršali nad njim, kriva veja gabrova ga je udarila po hrbtu, robida se mu je zadržala s trnjem v lica, da ga je polila kri. Ves zbežan in divji se je tolkel s kamenjem po čelu. Blodil je ves dan, in že je ugasnilo solnce za gorami in po hrastih in javorjih so se razpletle črne mreže, ko je stopil vrag k njemu.

„Vrban, čas je, da greva.“

„Kam? Križani čas božji!“

„Kam? Ha-ha, ali si se prestrašil?“ se je spačil vrag. „V uljnjak pojdeva.“

Prijel ga je za roko, in šla sta.

„Zdaj vendar še nisi opravil, kar imaš storiti. Čebele še niso zaduhale hostije in ti ne bodo nanosile cekinov in srebrnikov, ako se misliš obesiti že na macesen.“

Čebelar je molčal, in obup mu je temnil oči. Stopila sta na vrt, vrag je zaostal, in Vrban je bilo groza samega sebe, ko je stopil v uljnjak.

„Trideset srebrnikov, ha-ha,“ je zašumelo skozi špranjo. „Hitro, hitro, Vrban, ne čakaj! Čebele so lačne, in ti nimaš denarja.“

Čebelar je otipal panje in poiskal največjega, ki je stal v četrti vrsti na sredi. Odprl ga je previdno, polagoma in iz mošnje je vzel hostijo ter jo dejal v panj med satje in čebele.

*

Čudno življenje je vstalo v panjih. Bilo je divje in strastno vršanje, ki je bruhnilo iznenada, in kakor velik kotel, bučeč v solnčnem žaru, je bil ves uljnjak. Ob zori so se začele čebele rojema usipati na dan, kakor da so se naenkrat odprle vse duri njihovega gradu. Goste in žive in bliskajoče verige so se potegnile od uljnjaka do vseh cvetočih morij, do belorožnih njiv in bujnih livad. Krotke in pohlevne čebele so se spremenile v hudo, razdraženo in razuzdano vojsko, in kakor črnikastra gomazeča povodenj se je ulila na cvetje. Njihov let je bil višji in solnce je zatemnila divje vršča in brenčča mreža, sestavljena iz milijonov prosojnih kril, ki se je zibala med nebeškim sinjem in cvetlicami. Visoka je že bila solnčna pot, in njegovi pogledi so žgali in plameneli. Čebele so šle za solncem, in v opoldanjih urah se je vilo zlatih in hrumečih, nepretrganih žarkov brez števila od panjev do rožnih jezer. Do večera je trajalo razburjeno kipenje in jezna samopašna marljivost vznemirjenih delavk, in šele z nočjo so se pretrgale črne niti.

Ko je vstal čebelar Vrban tretje jutro in stopil pred uljnjak, je zagledal na mestu srednjega panja grozno čudo:

Postavljen je bil oltar iz snežnega in kot kristal čistega voska. Prozorni stebriči so se vili naokoli, na vrhu je sijal križ v bleščečem plamenu, in pod njim se je v tabernaklju lesketala v nebeškem svitu oskrunjena hostija. In živi Bog je bil v njej.

Čebelar se je zgrudil na kolena, in neskončno kesanje in obup je objel njegovo dušo. Povzdignil je roke in molil in se pokoril.

Šla je mimo njega vročina in mraz, toča in cvetje, sneg in rosa, a čebelar je klečal in prosil in jokal. Kolena so se mu vtisnila in ugreznila v zemljo, in njegova lica je objela in prepregla mehka in bela brada, kakor da ga je zapadel sneg. Sklepal in razprostiral je roke proti oltarju, in kadar ga je obiskala pomlad, je vsega zagrnila in obdala z zelenjem in rožami, in kadar so prinesli mrazovi sneg in led v deželo, so zakrili tudi njega z bisernim plaščem, in ledene sveče so obrobile njegove solzne oči. Ko pa so pretekla leta in dnevi, je prišlo odpuščenje in milost ubogemu čebelarju:

Nad njim so se zgrnile čebele v prosojen in dehteč živ pajčolan ter zarajale okoli njegove glave. In ko se je zabliskalo solnce z rosnih nebes skozi cvetočo jablano, so se njegovi žarki splekli s čebelami v zlato in žarečo krono, ki je venčala čebelarja.

Križev pot Petra Kupljenika.

Zgodovinska povest. Spisal Pastúškin.

Prva postaja.

I.

Isti čas, pred več kakor tristo leti, je segla kriva vera v deželo, od severa doli, vera hladne krvi in prevejane pameti, in nekaj stebelc se je prerilo skozi špranje domače ograje tudi k nam; prerilo se je, dorastlo in se vsemenilo. In seme je padlo na rodovitno grudo. Gospod pa pravi: Udaril bom pastirja in ovce se bodo razkropile. In tako se je zgodilo. Izmed pastirjev je bil tudi Peter Kupljenik.

Zgodnje rožnikovo jutro je dihlo nad Sv. lucijskimi in tolminskimi krovi, dremajočimi ob sivomotnikavem pasu, bistri Soči, ki jih je delila na dvoje, se privijala k njim, pa se zopet umikala — silna kača, ki je učarala bela jagnjeta na zeleni loki. V koči ob cesti, vodeči iz Baške doline proti Tolminu, je nekaj zaškrípalo, zaškrétalo, zacvililo in v oknu se je prikazal moški obraz. Gola roka je založila oknico s polenom in mož je prisluhnil. Koraki, precej hitri. Videti ni nikogar. Bliže in bliže. Več nog. Zdaj bodo na ovinku. Tam so. Že jih je razločiti posamez. Spredaj nekdo z veliko svetilko v roki. Svetilka gori, brli, se bori z dnevno svetlobo, omaguje. Za njim — koliko jih je? Trije, pet, šest, vsi z dolgocevkami na rami,